

מח:

כל הנשבעין פרק שביעי שבועות

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

גב א מ"י מ"י מהל'
מלה ה' ה סג עשן
זכר משיב' ח"מ ס"י קק
ספ"י י' זכר' מ' ספ"ק
ה':

גב ב ג ד מ"י מ"י ס"ה
ד ו ו' ד סג עשן
ט"ס עשן ח"מ ס"י קק
ס"ה:

גב ו ו' ח ט מ"י מ"י ס"ט
מ"ה' שופ"מ ה' א' ב
סג עשן ספ"ט ט"ס
ס' ג' ספ"ק א'
ג' י' מ"י ס' ה' ז' ט
ש"ע ס' ס"ו:

רבינו חננאל

ומתה לא מצית אסרת.
הוא משביעין את יורשה
קתני. ואי כשנשבעה
היא שבעה על יורשה
למה לא לא בשלא
שבעה. וקתני שנשבעין
היורשין ונשבעין. ופרקי
לדבריהם ח"מ מנחמין
רבינו משביעין
אותה כאלמנה ומשביעין
לדבריהם. ואת הבאים
בשבעה בנדרשה שבתה
בתי. הבעל שנישאת
וכותיב עליה. הא דתני
יפה כח כהן מבח האב
שהבן גובה בשבעה
ושלא בשבעה. והאב
אנו גובה אלא בשבעה
אנו דתני האב אינו
גובה אלא בשבעה אינו
דמי. כגון שמה ליה
בתי. מלה. כדקתני אין
נשבעין מבני יתומין אלא
בשבעה וקתני בה שהבן
גובה בשבעה וזו שבעה
יורשין. כדקתני שבעה
שלא פקדנו אבא ושלא
אמר לו אבא ושלא
מציע שטר בין שטרותיו
ששטר זה פדור. הידור
יוקחן כן ברוקח שאפילו
גולה לא לאחרי מיתת
אביו הרי זה נשבע ונטול
ושפטים גובה הבן שלא
בשבעה כגון שיש עדים
שסמך האב כי שטר זה
אינו פדור. כרשב"ג דאמר
אבא שיש עדים שאמר אבא
בשבעה מיתתו שטר זה
אינו פדור. גובה הבן
שלא בשבעה ופרקי הבן
יוסף הוא מתניא שטר
שסמך האב לאחרי מיתת
העמוד לנכות כגב דמי.
ואסקה רב נחמן דהא דרב
ושמואל דאמר אין
מוריש (שבעה) לבניו
כמה בבלוה. וקאן אמר
הבן דלא לוסף עלה
דאמר רב ספא הפוסק
שטרות ומת לא אסרין
אין אדם מוריש שבעה
לבניו אלא יורשין נשבעין
שבעת יורשין ונטולין:
ההוא לזה דשכיב בתי
מלה ושכב ערבא. אתו
בני מלח תבעי לערבא
מה הריא לזה שכיב
בתי מלה ושכב ארעא
ירית ליה למלח ואתא
אחור המלח ורבע
פרועי יתמי מלח וזה
רב ספא למימר הבן ליה
דלא לוסף עלה. כלומר
כי תאמר דרב ושמואל

י' שאמר האב ב' ו' ות"ק סכר
דאפי' הכי אין נטולין
אלא בשבעה דמא' להשביע את
בניו אמר כן כדי להשביעו:
דמורו בה התיירא. פסק ר"ת
דנמלה למחית שטר אין
יכול להשביע דכיון דלוקח שטר
עמלו לא מורי המורה:
לכל

אמרו ליה לית מר נעקרא להא דרב ושמואל אמר להו איכפלי ואתאי כל הני
פרסי למעקרא להא דרב ושמואל אלא הבו דלא לוסף עלה כגון מאי דאמר
רב פפא י' הפוגם את שטרות ומת יורשין נשבעין שבעת יורשין ונטולין ההוא
דשכיב ושכב ערבא סבר רב פפא למימר הא נמי דלא לוסף עלה הוא אמר
ליה בר הונא בריה דרב יהושע דרב פפא י' אבא ערבא לאו בתי יתמי אולי
ההוא דשכיב ושכב אחא סבר רבי בר חמא למימר הא נמי דלא לוסף עלה
הוא אמר ליה רבא י' מה לי שלא פקדני אבא ומה לי שלא פקדני אחי אמר
רב חמא י' השתא דלא איתמר הלכתא לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר
י' האי דיינא דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד אמר רב פפא
י' האי שטרא דיתמי לא מקרע קרעין ליה ולא אנבויי מנבין ביה אנבויי לא
מנבין ביה דלמא סבירא לן כרב ושמואל ומקרע לא קרעין ליה דהאי דיינא
דעבד כרבי אלעזר עבד ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר הוה צורבא מרבנן
במיתא אמר ליה י' אייתניה איגרתא ממערבא דלית הלכתא כרבי אלעזר
אמר ליה י' לכי תייתי אתא לקמיה דרב חמא א"ל האי דיינא דעבד כרבי
אלעזר עבד: ואלו נשבעין: אטו י' בשופטני עסקין הכי קאמר ואלו נשבעין
שלא בשענת ברי אלא בשענת שמא השותפין והאריסין י' תנא בן בית שאמרו
לא שונכס ויוצא ברנאיו אלא מכנים לו פועלין ומוציא לו פועלין מכנים לו
פירות ומוציא לו פירות ומאי שנא הני משום דמורו בה התיירא אמר רב יוסף
בר מניומי אמר רב נחמן י' והוא שיש טענה ביניהם שתי כסף כמאן
כשמואל והתני רב חייא י' ולמיעויה לרב אימא י' כפידת טענה כרב:
חלקו השותפין והאריסין: איבעיא להו מהו לגלגל בדרבנן ת"ש לזה
הימנו ערב שביעית ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים אין
מגלגלין טעמא דלזה הימנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתיה הא
שאר שני שבוע מגלגלין לא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין אלא
אימא נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית ולמוציא שביעית לזה הימנו
מגלגלין הא בהדיא קתני לה נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית
ולמוציא שביעית לזה הימנו מגלגלין בדרבנן ש"מ אמר רב הונא

שהבן גובה בין בשבעה ובין שלא בשבעה
והאב אינו גובה אלא בשבעה היכי דמי
דמת לזה בחי מלוה וקתני שהבן גובה בין
בשבעה ובין שלא בשבעה בשבעה שבעת
יורשין שלא בשבעה כרשב"ג אמר רב יוסף
הא מני י' בית שמאי היא דאמר י' שטר העובד יוסף
לגבות כגבוי דמי איקלע רב נחמן לסורא
עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא
אמרו ליה לית מר נעקרא להא דרב ושמואל אמר להו איכפלי ואתאי כל הני
פרסי למעקרא להא דרב ושמואל אלא הבו דלא לוסף עלה כגון מאי דאמר
רב פפא י' הפוגם את שטרות ומת יורשין נשבעין שבעת יורשין ונטולין ההוא
דשכיב ושכב ערבא סבר רב פפא למימר הא נמי דלא לוסף עלה הוא אמר
ליה בר הונא בריה דרב יהושע דרב פפא י' אבא ערבא לאו בתי יתמי אולי
ההוא דשכיב ושכב אחא סבר רבי בר חמא למימר הא נמי דלא לוסף עלה
הוא אמר ליה רבא י' מה לי שלא פקדני אבא ומה לי שלא פקדני אחי אמר
רב חמא י' השתא דלא איתמר הלכתא לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר
י' האי דיינא דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד אמר רב פפא
י' האי שטרא דיתמי לא מקרע קרעין ליה ולא אנבויי מנבין ביה אנבויי לא
מנבין ביה דלמא סבירא לן כרב ושמואל ומקרע לא קרעין ליה דהאי דיינא
דעבד כרבי אלעזר עבד ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר הוה צורבא מרבנן
במיתא אמר ליה י' אייתניה איגרתא ממערבא דלית הלכתא כרבי אלעזר
אמר ליה י' לכי תייתי אתא לקמיה דרב חמא א"ל האי דיינא דעבד כרבי
אלעזר עבד: ואלו נשבעין: אטו י' בשופטני עסקין הכי קאמר ואלו נשבעין
שלא בשענת ברי אלא בשענת שמא השותפין והאריסין י' תנא בן בית שאמרו
לא שונכס ויוצא ברנאיו אלא מכנים לו פועלין ומוציא לו פועלין מכנים לו
פירות ומוציא לו פירות ומאי שנא הני משום דמורו בה התיירא אמר רב יוסף
בר מניומי אמר רב נחמן י' והוא שיש טענה ביניהם שתי כסף כמאן
כשמואל והתני רב חייא י' ולמיעויה לרב אימא י' כפידת טענה כרב:
חלקו השותפין והאריסין: איבעיא להו מהו לגלגל בדרבנן ת"ש לזה
הימנו ערב שביעית ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים אין
מגלגלין טעמא דלזה הימנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתיה הא
שאר שני שבוע מגלגלין לא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין אלא
אימא נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית ולמוציא שביעית לזה הימנו
מגלגלין הא בהדיא קתני לה נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית
ולמוציא שביעית לזה הימנו מגלגלין בדרבנן ש"מ אמר רב הונא

שהבן גובה בין בשבעה ובין שלא בשבעה
והאב אינו גובה אלא בשבעה היכי דמי
דמת לזה בחי מלוה וקתני שהבן גובה בין
בשבעה ובין שלא בשבעה בשבעה שבעת
יורשין שלא בשבעה כרשב"ג אמר רב יוסף
הא מני י' בית שמאי היא דאמר י' שטר העובד יוסף
לגבות כגבוי דמי איקלע רב נחמן לסורא
עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא
אמרו ליה לית מר נעקרא להא דרב ושמואל אמר להו איכפלי ואתאי כל הני
פרסי למעקרא להא דרב ושמואל אלא הבו דלא לוסף עלה כגון מאי דאמר
רב פפא י' הפוגם את שטרות ומת יורשין נשבעין שבעת יורשין ונטולין ההוא
דשכיב ושכב ערבא סבר רב פפא למימר הא נמי דלא לוסף עלה הוא אמר
ליה בר הונא בריה דרב יהושע דרב פפא י' אבא ערבא לאו בתי יתמי אולי
ההוא דשכיב ושכב אחא סבר רבי בר חמא למימר הא נמי דלא לוסף עלה
הוא אמר ליה רבא י' מה לי שלא פקדני אבא ומה לי שלא פקדני אחי אמר
רב חמא י' השתא דלא איתמר הלכתא לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר
י' האי דיינא דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד אמר רב פפא
י' האי שטרא דיתמי לא מקרע קרעין ליה ולא אנבויי מנבין ביה אנבויי לא
מנבין ביה דלמא סבירא לן כרב ושמואל ומקרע לא קרעין ליה דהאי דיינא
דעבד כרבי אלעזר עבד ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר הוה צורבא מרבנן
במיתא אמר ליה י' אייתניה איגרתא ממערבא דלית הלכתא כרבי אלעזר
אמר ליה י' לכי תייתי אתא לקמיה דרב חמא א"ל האי דיינא דעבד כרבי
אלעזר עבד: ואלו נשבעין: אטו י' בשופטני עסקין הכי קאמר ואלו נשבעין
שלא בשענת ברי אלא בשענת שמא השותפין והאריסין י' תנא בן בית שאמרו
לא שונכס ויוצא ברנאיו אלא מכנים לו פועלין ומוציא לו פועלין מכנים לו
פירות ומוציא לו פירות ומאי שנא הני משום דמורו בה התיירא אמר רב יוסף
בר מניומי אמר רב נחמן י' והוא שיש טענה ביניהם שתי כסף כמאן
כשמואל והתני רב חייא י' ולמיעויה לרב אימא י' כפידת טענה כרב:
חלקו השותפין והאריסין: איבעיא להו מהו לגלגל בדרבנן ת"ש לזה
הימנו ערב שביעית ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים אין
מגלגלין טעמא דלזה הימנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתיה הא
שאר שני שבוע מגלגלין לא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין אלא
אימא נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית ולמוציא שביעית לזה הימנו
מגלגלין הא בהדיא קתני לה נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית
ולמוציא שביעית לזה הימנו מגלגלין בדרבנן ש"מ אמר רב הונא

שהבן גובה בין בשבעה ובין שלא בשבעה
והאב אינו גובה אלא בשבעה היכי דמי
דמת לזה בחי מלוה וקתני שהבן גובה בין
בשבעה ובין שלא בשבעה בשבעה שבעת
יורשין שלא בשבעה כרשב"ג אמר רב יוסף
הא מני י' בית שמאי היא דאמר י' שטר העובד יוסף
לגבות כגבוי דמי איקלע רב נחמן לסורא
עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא
אמרו ליה לית מר נעקרא להא דרב ושמואל אמר להו איכפלי ואתאי כל הני
פרסי למעקרא להא דרב ושמואל אלא הבו דלא לוסף עלה כגון מאי דאמר
רב פפא י' הפוגם את שטרות ומת יורשין נשבעין שבעת יורשין ונטולין ההוא
דשכיב ושכב ערבא סבר רב פפא למימר הא נמי דלא לוסף עלה הוא אמר
ליה בר הונא בריה דרב יהושע דרב פפא י' אבא ערבא לאו בתי יתמי אולי
ההוא דשכיב ושכב אחא סבר רבי בר חמא למימר הא נמי דלא לוסף עלה
הוא אמר ליה רבא י' מה לי שלא פקדני אבא ומה לי שלא פקדני אחי אמר
רב חמא י' השתא דלא איתמר הלכתא לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר
י' האי דיינא דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד אמר רב פפא
י' האי שטרא דיתמי לא מקרע קרעין ליה ולא אנבויי מנבין ביה אנבויי לא
מנבין ביה דלמא סבירא לן כרב ושמואל ומקרע לא קרעין ליה דהאי דיינא
דעבד כרבי אלעזר עבד ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר הוה צורבא מרבנן
במיתא אמר ליה י' אייתניה איגרתא ממערבא דלית הלכתא כרבי אלעזר
אמר ליה י' לכי תייתי אתא לקמיה דרב חמא א"ל האי דיינא דעבד כרבי
אלעזר עבד: ואלו נשבעין: אטו י' בשופטני עסקין הכי קאמר ואלו נשבעין
שלא בשענת ברי אלא בשענת שמא השותפין והאריסין י' תנא בן בית שאמרו
לא שונכס ויוצא ברנאיו אלא מכנים לו פועלין ומוציא לו פועלין מכנים לו
פירות ומוציא לו פירות ומאי שנא הני משום דמורו בה התיירא אמר רב יוסף
בר מניומי אמר רב נחמן י' והוא שיש טענה ביניהם שתי כסף כמאן
כשמואל והתני רב חייא י' ולמיעויה לרב אימא י' כפידת טענה כרב:
חלקו השותפין והאריסין: איבעיא להו מהו לגלגל בדרבנן ת"ש לזה
הימנו ערב שביעית ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים אין
מגלגלין טעמא דלזה הימנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתיה הא
שאר שני שבוע מגלגלין לא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין אלא
אימא נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית ולמוציא שביעית לזה הימנו
מגלגלין הא בהדיא קתני לה נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית
ולמוציא שביעית לזה הימנו מגלגלין בדרבנן ש"מ אמר רב הונא

שהבן גובה בין בשבעה ובין שלא בשבעה
והאב אינו גובה אלא בשבעה היכי דמי
דמת לזה בחי מלוה וקתני שהבן גובה בין
בשבעה ובין שלא בשבעה בשבעה שבעת
יורשין שלא בשבעה כרשב"ג אמר רב יוסף
הא מני י' בית שמאי היא דאמר י' שטר העובד יוסף
לגבות כגבוי דמי איקלע רב נחמן לסורא
עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא
אמרו ליה לית מר נעקרא להא דרב ושמואל אמר להו איכפלי ואתאי כל הני
פרסי למעקרא להא דרב ושמואל אלא הבו דלא לוסף עלה כגון מאי דאמר
רב פפא י' הפוגם את שטרות ומת יורשין נשבעין שבעת יורשין ונטולין ההוא
דשכיב ושכב ערבא סבר רב פפא למימר הא נמי דלא לוסף עלה הוא אמר
ליה בר הונא בריה דרב יהושע דרב פפא י' אבא ערבא לאו בתי יתמי אולי
ההוא דשכיב ושכב אחא סבר רבי בר חמא למימר הא נמי דלא לוסף עלה
הוא אמר ליה רבא י' מה לי שלא פקדני אבא ומה לי שלא פקדני אחי אמר
רב חמא י' השתא דלא איתמר הלכתא לא כרב ושמואל ולא כרבי אלעזר
י' האי דיינא דעבד כרב ושמואל עבד דעבד כרבי אלעזר עבד אמר רב פפא
י' האי שטרא דיתמי לא מקרע קרעין ליה ולא אנבויי מנבין ביה אנבויי לא
מנבין ביה דלמא סבירא לן כרב ושמואל ומקרע לא קרעין ליה דהאי דיינא
דעבד כרבי אלעזר עבד ההוא דיינא דעבד כרבי אלעזר הוה צורבא מרבנן
במיתא אמר ליה י' אייתניה איגרתא ממערבא דלית הלכתא כרבי אלעזר
אמר ליה י' לכי תייתי אתא לקמיה דרב חמא א"ל האי דיינא דעבד כרבי
אלעזר עבד: ואלו נשבעין: אטו י' בשופטני עסקין הכי קאמר ואלו נשבעין
שלא בשענת ברי אלא בשענת שמא השותפין והאריסין י' תנא בן בית שאמרו
לא שונכס ויוצא ברנאיו אלא מכנים לו פועלין ומוציא לו פועלין מכנים לו
פירות ומוציא לו פירות ומאי שנא הני משום דמורו בה התיירא אמר רב יוסף
בר מניומי אמר רב נחמן י' והוא שיש טענה ביניהם שתי כסף כמאן
כשמואל והתני רב חייא י' ולמיעויה לרב אימא י' כפידת טענה כרב:
חלקו השותפין והאריסין: איבעיא להו מהו לגלגל בדרבנן ת"ש לזה
הימנו ערב שביעית ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים אין
מגלגלין טעמא דלזה הימנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתיה הא
שאר שני שבוע מגלגלין לא תימא הא שאר שני שבוע מגלגלין אלא
אימא נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית ולמוציא שביעית לזה הימנו
מגלגלין הא בהדיא קתני לה נעשה לו שותף או ארים ערב שביעית
ולמוציא שביעית לזה הימנו מגלגלין בדרבנן ש"מ אמר רב הונא

גליון הש"ס

גב"ש ב"ש הא דאמר
שטר העובד לבניו עין
מ"י מ' פרה ס"ד:
ש"ס השתא דלא איתמר
הלכתא. עין כ"ד ס"ג ס"ג
ע"כ מ"י ד"ה דאיתמר:

מוסף רש"י

שטר העובד לבניו
כגבוי דמי. מ' ש"ס
שטר חוב על בניו ושטר
ל' נ' נכסי. מוחזק על
שטר נכסין יורש מ' ה' ה'
מ' נכסי. מ' נכסין.
פ"א: כלומר גליון ס"ג שטר
יכמו שמואל נכסין
י' ב"מ ד' ה'.

הדיון ע"פ כל הנשבעין

רבינו חננאל (והש"ס)

מלוה נשבעין ללוה אבל
בה לזה חתלה ואחרי
מה מלוה כבר נתחייב
מלוה לבני לזה שבעה
ואין אדם מוריש שבעה
לבניו שש"ס י' ויחזק ואמר
איכא הלה ודחי: חד חד
נש אול בעי מידן קמי
י' וידיא ויחייבי שבעה
ל' ה' ה' ריבני א"ל לא
ח"ן אבא חייב ל' הא
רש"י ק"ל. א"ל ויחזק ח"ן
ופלן: א"ל י' וידיא ח"ן
רב ל' כל דהבעי מידן.
א"ל אישבע ליה על כל
ה' ה' מוגלגל עלך. וקשיא
ל' הא ודברים ספיק
הפסוק בתחלתו בחלמוד
א"ל ישראל. אמר ה' ה'
נשבע ראה אותך מגלגלין
עליו חזר ואמר ה' ה'
משה חוששין. א"ל
י' (לא) ויחייב התורה
שבעה לחתמי עליה.
אלא לחקל עליו דאם
רצה לשלם ישלם. ואם
אינו רוצה לשלם ישבע.
ושבעין כי א"ר י' ח' ח'
בשבעה התחבבה בתורה
כגון שבעת השומרי
וכוונתו בה אבל שבעה
היא תקנת הכתוב לא
כי ה"כ דלא חיישיב
הא דר' וידיא ויחייבי
לאישבעו עליה: (כלל) מה
דמגלגל עליה: "תנ"י"
ואלו נשבעין בלא טענה
השותפין כר' אריקסנא
ואלו נשבעין ולא משלמין
שלא בטענה ברי אלא
בטענה שפא. השותפין
והאריסין והאשכנזים
והאשכנזים והנחמין
בחור הבית וכן הדין
הוא שטענין לו פועלין
ומוציא לו פועלין ומכניס

לו פירות ומוציא לו פירות א"ל מה אתה טועני רצוני שתשבע לי חייב. אבל חלקו חללו כולו לא. אמר
הני דרמו רבנן שבעה עליוהו משום דמורו התיירא דפסיוהו. כלומר כיון שאנו נושאין ונותנין בשיעור פירות
לנו ליהנות מסכנו הלכך רבו עליוהו שבעה כי חייב להוריקו: אמר רב נחמן דהוא שיש בשיעור פירות טענה
שתי כסף כרב דקדיל כותיה דרב. ו' ולא קשיא שבעת יורשין והוא טענה שפא. דהא משום שבאי ליפרע מן
היתומין נשבעין שבעת יורשין ונפרעין מן היתומין היא: חלקו השותפין והאריסין אין יכול להשביע. ונגלגלה
לו שבעה במקום אחר מגלגלין עליו את הבן: איבעיא ליה מהו לגלגל שבעה דרבנן. ת"ש לזה הימנו ערב
שביעית וחבנו וכפר בו (ונתחייב שבעה דרבנן) ולמוציא שביעית נעשה לו שותף או ארים (ונתחייב שבעה דרבנן)
אין מגלגלין. והייקש מיה טעמא דלזה כמנו ערב שביעית דאתא שביעית אפקעתה לשבעתה. כדקתני ודשביעית
משפטת את השבעה את שאר שני שבוע מגלגלין ש"מ מגלגלין שבעה דרבנן. ודחינן לא תימא הא שאר שני
שבוע מגלגלין דמגלגלין שבעה דרבנן בשבעה אלא אימא נעשה לו שותף כר'. ואמרין הא בהדיא קתני לה נעשה לו

(א) עין דקדיל ודברים ס"י. (ב) ר"ל איכא חילוק טענה אחרת דנשבעין ע"י טענה שפא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones